

Školní vzdělávací program pro školní družinu

„Spolu a v pohodě“

Základní škola a Mateřská škola Vír,
okres Žďár nad Sázavou,
příspěvková organizace
592 66 Vír č.58

Obsah

Identifikační údaje o ŠD	3
Charakteristika, umístění, vybavení ŠD	4
Cíle vzdělávání	4
Klíčové kompetence ŠD	5
Kompetence k učení	5
Kompetence k řešení problémů	5
Kompetence komunikativní	5
Kompetence sociální a personální	6
Kompetence občanské a pracovní	6
Kompetence k trávení volného času	6
Kompetence digitální	6
Délka a časový plán vzdělávání	7
Formy vzdělávání	7
Obsah vzdělávání	8
Jazyk a jazyková komunikace	8
Člověk a společnost	8
Člověk a příroda	9
Člověk a zdraví	9
Člověk a svět práce	10
Umění a kultura	10
Podmínky pro vzdělávání žáků se spec. vzdělávacími potřebami	10
Podmínky přijímání uchazečů	11
Podmínky průběhu a ukončování vzdělávání	11
Popis materiálních podmínek	11
Popis personálních podmínek	11
Popis ekonomických podmínek	11
Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví	12
Zveřejnění ŠVP	12
Evaluační systém	13

1. Identifikační údaje o školní družině

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro školní družinu (dále jen ŠVP ŠD)

„Spolu a v pohodě“

Název školy:

Základní škola a Mateřská škola Vír, okres Žďár nad Sázavou,
příspěvková organizace

Adresa školy:

Vír 58, 592 66 Vír

Ředitel školy:

Mgr. Petra Zánová

Kontakty:

Mobil: 778 402 278

e-mail: zanope@seznam.cz

web: zsmsvir.cz

Zřizovatel školy:

Obec Vír, Vír 178, 592 66, okres Žďár nad Sázavou

IČO: 709 81 604

IZO: 102 931 810

REDIZO: 600 130 614

Platnost dokumentu:

Od 1. 9. 2024

Č.j.: 53/2024

.....
Mgr. Petra Zánová
ředitelka školy

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina současně se svým sociálním posláním naplňuje a obohacuje denní program účastníků (účastníky zájmového vzdělávání jsou žáci této školy – dále jen žáci), zajišťuje odborné pedagogické vedení při odpočinkových i zájmových činnostech, podporuje individuální rozvoj žáka. Poskytuje bezpečné prostředí, a to nejen z hlediska fyzického zdraví, ale i dobré podmínky pro emocionální a sociální rozvoj žáka.

Naše školní družina je součástí základní školy, je provozována ve dvou odděleních. Nacházíme se v prvním patře budovy Základní školy a Mateřské školy v obci Vír.

Okolí Víru tvoří krásná příroda s řekou, lesy, loukami a kopci. Kolem budovy je velká zahrada s dětským hřištěm a parkem s fontánou.

Školní vzdělávací program školní družiny je v souladu se školním vzdělávacím programem základní školy.

Rozvíjíme u žáků schopnost spolupráce, respektování práce a úspěchů vlastních i druhých. Podněcuje žáky k tvořivému učení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy. Vytváří potřebu vnímání a vcítění se ve vztahu k lidem, prostředí i k přírodě. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně zodpovědný. Vede žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem.

3. Cíle vzdělávání

- Rozvíjíme osobnost žáka, jeho učení, poznání a komunikativnost
- Vedeme žáky k smysluplnému využití volného času a vybavujeme je dostatkem námětů pro naplňování volného času
- Podněcujeme žáky k osobní samostatnosti
- Přípravujeme žáky na schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy sebe i druhých
- Vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a soudržnosti mezi nimi
- Vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- Rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- Učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

Klíčové kompetence ŠD

Kompetence k učení

- s chutí řešíme a objevujeme
- práci dokončujeme
- klademe si otázky a hledáme na ně odpovědi
- získané vědomosti dáváme do souvislostí a uplatňujeme je v praktických situacích
- pozorujeme, experimentujeme, výsledky porovnáváme, posuzujeme, diskutujeme o nich a vyvozujeme z nich závěry
- hledáme informace z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- všímáme si dění okolo
- dovedeme předejít problému
- řešíme problémy a situace kolem nás
- hledáme různé způsoby řešení problémů
- navrhuje správná a chybná řešení
- uvědomujeme si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- umíme přijmout názor druhého, akceptujeme ho
- umíme přijmout kritiku, prohru
- umíme přijmout následky svého chování, poučit se z nich, dovedeme být zodpovědní

Kompetence komunikativní

- procvičujeme verbální i neverbální komunikaci
- srovnáváme si myšlenkové postupy, naše sdělení a vhodné odpovědi na otázky
- formulujeme a vyjadřujeme vlastní myšlenky a názory
- diskutujeme s druhými a vhodně argumentujeme při obhajobě svého názoru
- komunikujeme kultivovaně, bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- umíme požádat o něco, vyslovit prosbu, omluvit se poděkovat, slušně odmítnout, naslouchat
- respektujeme společenské chování

Kompetence sociální a personální

- společně plánujeme, organizujeme a hodnotíme
- připravujeme se k odpovědnosti za svoje chování a jednání
- projevujeme citlivost a ohleduplnost
- diskutujeme o vhodném a nevhodném chování, nespravedlnosti a agresivitě
- řídíme se stanovenými pravidly
- vysvětlujeme si odlišnosti mezi lidmi, jsme tolerantní, respektujeme sebe i druhé
- hodnotíme své chování, budujeme sebeúctu
- umíme nabídnout pomoc a říci si o ni
- umíme se omluvit

Kompetence občanské, pracovní

- obhajujeme svá práva a práva druhých
- vnímáme nespravedlnost, agresivitu, ubližování – diskutujeme, jak se jim bránit
- dbáme na zdraví své i druhých
- připravujeme se k zodpovědnému chování ve škole i mimo ni
- zkoumáme, jak chránit životní prostředí
- používáme bezpečné materiály, nástroje a vybavení
- umíme zhodnotit svou práci

Kompetence k trávení volného času

- rozvíjíme schopnost aktivního využití volného času
- orientujeme se v možnostech jeho smysluplného využití volného času
- využíváme přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu
- vytváříme návyky pro udržení zdravého životního stylu
- rozvíjíme své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech
- vybíráme si zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- zvyšujeme zdravé sebevědomí
- dokážeme odmítnout nevhodné aktivity
- známe zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při trávení volného času

Kompetence digitální

- běžně používají digitální zařízení, aplikace a služby při trávení volného času i při zapojení do života

- vedeme je k vytváření a opravování digitálních obsahů, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky
- využívají digitální technologie, aby si usnadnili a zjednodušili práci, zkvalitnili činnosti
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využití
- žáci předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

4. Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program ŠD je stanoven na 3 roky.

Činnost školní družiny probíhá denně ve dnech školního vyučování. Školní družina je dělena na ranní družinu – před vyučováním a odpolední družinu – po vyučování.

Časový plán se tvoří aktuálně pro každý školní rok a je přílohou ŠVP.

5. Formy vzdělávání

Jsou voleny tak, aby byly vhodné pro výchovu mimo vyučování. Jsou to činnosti, v nichž je zastoupeno spontánní i záměrné učení. Jsou motivovány vychovatelkou a dále záleží na individuální volbě a aktivní účasti žáka.

- a) Příležitostná – sportovní dny, stavebnicové soutěžení....
- b) Pravidelná – zejména zájmová činnost
- c) Individuální – vytváření podmínek pro nadání žáků
- d) Nabídky spontánních činností – hry družiny, odpolední klidové činnosti, činnosti při pobytu venku

6. Obsah vzdělání

Jazyk a jazyková komunikace

- procvičujeme probírané učivo formou hry a zajímavých netradičních činností
- využíváme výukové programy na PC

Člověk a společnost

Místo, kde žijeme

- vytváříme citový vztah ke svému bydlišti
- poznáváme nejbližší okolí, naši obec, určujeme významné objekty
- prohlubujeme zeměpisnou orientaci
- využíváme internetu k hledání informací, obrázků a mapek z našeho okolí, naší vlasti i jiných zemí a kultur
- chodíme na vycházky do okolí školy, povídáme si o bezpečné cestě do školy a zpět
- dodržujeme zásady dopravní výchovy
- procvičujeme znalosti základních dopravních značek a základních pravidel účastníků silničního provozu
- seznamujeme se se způsobem života v rodině, ve škole, v družině
- poznáváme a porovnáváme rodinné a společenské prostředí (škola, obec)
- upevňujeme poznatky o denním režimu ve škole, v rodině
- vyprávíme si o historii našeho kraje, dodržujeme zvyky, které se již opakují mnoho generací

Lidé kolem nás

- osvojujeme si a upevňujeme základy slušného chování a jednání mezi lidmi
- budujeme a posilujeme vzájemnou úctu a toleranci, hodnotíme a chválíme naše chování
- procvičujeme prakticky pravidla slušného chování, stolování v jídelně, udržování pořádku, divadelně ztvárňujeme určité situace
- rozvíjíme hrami své vyjadřovací schopnosti, slovní i mimoslovní komunikaci
- podporujeme schopnost naslouchat a být tolerantní k odlišným názorům ve skupině
- udržujeme kladné vztahy ke spolužákům, snažíme se o pozitivní klima mezi žáky p. vychovatelkami
- vytváříme situace vhodné k urovnání drobných konfliktů mezi dětmi
- předcházíme šikaně – upevňujeme schopnosti žáka požádat o pomoc při řešení problémů
- prohlubujeme schopnost pochválit druhého a přijmout pochvalu, vedeme žáky k hodnocení činnosti své i druhých, hledání kladů a předností

Lidé a čas

- společně plánujeme činnosti ŠD, navrhujeme akce a soutěže
- vyprávíme si o tom, jak jsme strávili víkend, prázdniny, porovnáváme možné využití volného času
- nabídkou her a zajímavých činností motivujeme ke správnému a účelnému využití volného času
- budujeme správný režim dne, snažíme se ho dodržovat, rozlišujeme povinnosti a zábavu, vytváříme pravidelné návyky
- seznamujeme děti s lidovými zvyky a obyčeji (Vánoce, Velikonoce,...)
- vytváříme citový vztah k hodnotám, které vytvořili naši předkové
- připomínáme si státní svátky a významné dny

Člověk a příroda

- sledujeme přírodu kolem nás, rozmanitosti živé i neživé přírody
- vytváříme kladný vztah k životnímu prostředí a přírodě
- při vycházkách získáváme citové zážitky a vytváříme potřebu projevat pozitivní city
- všímáme si znaků a změn v přírodě a porovnáváme je se změnami v jednotlivých ročních obdobích
- upevňujeme vědomosti o probíhajícím ročním období
- vedeme žáky k přímému poznávání různých druhů přírodních materiálů, jejich vlastností, využíváme přírodní materiál k výtvarnému či jinému zpracování
- všímáme si stromů, keřů a bylin, pozorujeme jejich rozdílnosti, rozvíjíme poznatky o nich
- dle možností zařazujeme přímé pozorování zvířat a jejich mláďat
- získáváme a rozšiřujeme informace a vědomosti o přírodě, přírodních jevech a zajímavostech formou vlastního vyhledávání

Člověk a zdraví

- upevňujeme návyky v oblasti zdraví, předcházíme nemocem a úrazům, získáváme orientaci v základních názorech na zdraví
- povídáme si o ochraně zdraví, nemocech a prevenci chorob a úrazů
- dodržujeme základní hygienické návyky
- upevňujeme zásady zdravého životního stylu
- zařazujeme pohybové a tělovýchovné aktivity, získáváme zásobu nových her a činností, kterých můžeme využít i mimo ŠD s kamarády či rodiči
- spojujeme pohyb na zdravém vzduchu s procvičováním rychlosti, obratnosti, orientace, postřehu, paměti a rozvíjíme pohybovou koordinaci
- upozorňujeme na důležitost bezpečnosti při všech činnostech

Člověk a svět práce

- podněcujeme žáky k všímání si krásy lidských výtvorů
- rozvíjíme samostatnost v sebeobsluze
- zlepšujeme motorické schopnosti, jemnou motoriku
- rozvíjíme představivost a kreativitu žáků, podporujeme jejich vlastní nápady a vedeme je k realizaci
- rozvíjíme konstruktivní schopnosti, podporujeme prostorové vnímání, zařazujeme montáž a demontáž při hře se stavebnicemi
- procvičujeme lepení, vystřihování, vybarvování
- dbáme na čistotu práce, přesnost a soustředění, vytrvalost
- pracujeme podle předlohy a slovního návodu
- rozvíjíme schopnost spolupracovat, zapojit se do společného díla, vedeme žáky k dohodě a rozdělení úkolů, k respektování práce druhých
- nabízíme zajímavé a netradiční výtvarné techniky

Umění a kultura

- přibližujeme žákům přísloví, pořekadla a hádanky
- rozpoznáváme témata a zápletky v příběhu, vyvozujeme ponaučení
- kladně ovlivňujeme emociální vývoj žáků, rozvíjíme fantazii a představy, motivujeme žáky k zamyšlení se nad lidskými vlastnostmi
- rozvíjíme estetické cítění a vnímání při práci s knihou
- spojujeme hudební složku se slovem a pohybem
- vytváříme kolektivní cítění při dramatizacích, odstraňujeme ostych

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Ke specifikům je přihlíženo a jsou respektovány, jak ze strany vychovatele, tak žáků. V rámci osobnostní výchovy klademe důraz na chápání odlišností jednotlivých žáků a jejich potřeb a pracujeme s nimi.

8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni žáci 1.-5. ročníku základní školy. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce.

O přijetí žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy.

Na velmi nevhodné chování, na časté kázeňské přestupky žáků uvědomí vychovatelka družiny ředitelku školy nejpozději do jednoho měsíce. Ředitelka školy může rozhodnout o případném vyloučení žáka ze školní družiny.

9. Popis materiálních podmínek

Družinu tvoří dvě místnosti, které jsou vybaveny odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami, rozmanitými hračkami a stavebnicemi, knihovnou a sportovním náčiním. Dále pro svou činnost ŠD využívá počítačovou učebnu, tělocvičnu a čtecí koutky na chodbě. Ve třídách žáci využívají taneční podložky napojené na interaktivní tabule. Pro pobyt venku máme k dispozici dětské hřiště.

10. Popis personálních podmínek

Pedagogické působení pro ŠD zajišťují plně kvalifikované vychovatelky.

Jejich odborné zaměření je průběžně prohubováno v akreditovaných seminářích a školeních a samostudiem.

Vytváří příznivé sociální klima, dovedou projevat vřelý vztah k žákům. Dokáží vybranými aktivitami vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti.

Vzájemně se doplňují ve svých specializacích při tělovýchovných, výtvarných, rukodělných a esteticko-výchovných činnostech, práci na PC a dalších činnostech.

11. Popis ekonomických podmínek

V naší ŠD je poskytováno zájmové vzdělávání bezúplatně. Materiální vybavení je pořizováno z finančních prostředků od zřizovatele.

12. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Prostředí užívaných prostorů odpovídá platným normám. Používáme bezpečné pomůcky, chráníme žáky před úrazy. Vytváříme prostředí pohody, příznivé sociální klima, otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhému. Respektujeme potřeby jedince. Chráníme žáky před násilím, ubližováním a dalšími sociálně nežádoucími jevy. Tyto podmínky jsou zachyceny ve vnitřním řádu školní družiny a řádu školy.

13. Zveřejnění školního vzdělávacího programu

ŠVP školní družiny je zveřejněn v elektronické podobě na webových stránkách ZŠ a MŠ Vír: www.zsmsvir.cz

14. Evaluační systém

Je důležitou součástí pedagogického ovlivňování volného času žáků ve školní družině. Vychází z posouzení kompetencí formulovaných ŠVP. Při evaluaci bereme v úvahu i možná rizika ohrožující činnost družiny. Cennou zpětnou vazbou jsou ohlasy rodičů i názory žáků.

Vnitřní evaluace

- individuální – každá p. vychovatelka si průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činnosti – pozorování, rozhovor
- týmová – evaluaci provádí obě p. vychovatelky společně, které hodnotí svou vlastní činnost, stanovují společně postup pro další období nebo provádějí úpravy ŠVP – pozorování, rozhovor
- vedení školy – výchovnou práci v družině hodnotí vedení školy svými vlastními prostředky - hospitace

Vnější evaluace

- zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a žáků – třídní schůzky, denní rozhovory s rodiči při přebírání žáků
- hodnocení veřejnosti dle prezentace výsledků ŠD – webové stránky

Předmět evaluace

- činnost družiny jako školského zařízení
- působení činností a p. vychovatelek na jednotlivé žáky

Hodnotící kritéria

- způsob motivace
- vedení činnosti ŠD
- pestrost činnosti ŠD
- individuální přístup k dětem
- dodržování BOZP
- rozvoj osobnosti žáka
- spolupráce s rodiči, prezentace na veřejnosti
- personální stav ŠD, úroveň dalšího vzdělávání vychovatelek
- zlepšování materiálních podmínek

Dodatek č. 1 k ŠVP ŠD „Spolu a v pohodě“

S účinností od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2021 jsou nově zřízeny aktivity - Kluby pro účastníky ŠD:

- Klub zábavné logiky a deskových her
- Klub komunikace v cizím jazyce

Aktivity jsou realizovány v rámci výzvy Šablony II OP OVVV, účastníkům jsou poskytovány zdarma.

Aktivity mají formu volnočasové aktivity a vedou k rozvoji klíčových kompetencí účastníků. Takto získané znalosti, dovednosti a kompetence se také promítají do povinné složky vzdělávání žáka.

Realizace a činnost klubů je také zaměřena na podporu rovnosti přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a využití potenciálu každého účastníka, snížení předčasných odchodů účastníků ze vzdělávání, prevenci rizikového chování, týmovou spoluprací účastníků.

Vydán dne: 27. 8. 2024

Č.j.: 53/2024

.....
Mgr. Petra Zánová
ředitelka školy

